

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 1. Desumpta ex cap. 25. 26. & 27. lib. Deuteron. in quibus
describitur lex de numero plagarum, Justitia ponderis & mensuræ,
offerendisque fructibus. De exstruenda Ara, & Ritibus maledicendi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](#)

grande illud Miraculum trium puerorum, quos in fornace Babylonica non tantum non ausa est flamma attingere, sed amoenissima recreavit aura. Per se, ait ille, paupertas ignis est acris & molestus, sed tamen si quis in eam se voluntariè conjiciat, & in eo Deo gratias agat, ejus vincula dissolvuntur, flamma extinguitur, aut si non extinguitur, quod multò est admirabilius, pro flamma ros sentitur. Id verò apparet in Dei famulis, qui se paupertati devovent, quoniam in paupertate ditiōes sunt divitib[us], & in medio igne purissimo ac placidissimo rore perfunduntur. Maximus enim ros & ad animam recreandam aptissimus est, non teneri divitiarum concupiscentia. Hæc bene perpendens Christiane Lector, nonne felicissimum te profiteberis, si instinctu Dei voluntariām professus es paupertatem? aut si id à te factum non sit, sed opib[us] pollens in saeculo vivas: ut ista quietem animi tui non perturbent, acquiesce consilio Apostoli monentis: Qui utuntur hoc mundo, tanquam non utantur &c. imiteris S. Gregorium M. qui summas Pontificiæ Sedis divitias non majoris aestimavit, quam Eremitarum aliquis suam felem. Fac tibi de Mammona iniquitatis amicos in Cœlo, largam erga pauperes extendendō manum, Nunquam differ, aut nega mercedem indigentis v. 14. citati capit. imperante Dcō, eaquæ omnia Misericordiæ Signa exhibe, quæ residui hujus capitis describunt versus, quos vide.

FASCICULUS XXIX.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 25. 26. & 27. lib. Deuteronomio. in quibus describitur lex de numero plagarum, Justitia ponderis & mensuræ, offerendisque fructibus. De exstruenda Ara, & Ritibus maledicendi impios &c.

N. 192. Considera 1. **S**i pro mensura peccati erit & plagarum modus teste Scripturâ citati cap. 25. v. 2. tunc utique titulô justissimô peccatis mortalibus æternas deberi poenas; *Qui enim peccat*

peccat in bonum infinitum in- & extensivè tale , teste S. Bonaventurā in cap. 6. Lucæ utroque modō infinitè puniri debet. Et quia creatura non potest habere infinitatem intensionis , suscipiat alteram , scilicet infinitatem durationis cum firmitate acerbatis. Tanta nempe est malignitas peccati mortalis , ut nullis bonis operibus puræ creaturæ valuerit ex æquo compensari : Sed ad hoc necesse fuerit , Ipsum Deum incarnari , ut satisficeret rigori divinæ Justitiae , quid ergo mirandum , si illud dicatur mereri poenam perpetuō duraturam ? quod enim malum est , ut nullis operibus , licet optimis , & longissimō tempore continuatis exæquari possit , merbitur utique poenam quovis tempore longiore ? adhæc sic lubet cum angelico argumentari Doctore : si peccator felicitatem & bonum fluxum æterno non dubitavit præferre bono , multò magis id egisset , si felicitas illa bonumque ab eo quæsitum æternitate foret affectum : hoc inde cognosces : quod non paucos reperire datum , qui etiam vitam vel oculos exiguae voluptatis causâ vendidere. Martialem legas lib. 6. epigrat. Et videbis , talern exstisisse , qui oculis potius , quam ebrietati valedicere voluit , audiens enim à Medicis : aut sibi abstinentium à poculis , aut excæcandum se fore , cæxitatem præhabuit. Parī electione peccator fertur in bonum aliquod terrenum , ut illud præhabeat æterno ; quid mirum ergo : si æternum puniatur , qui æternum spreverit bonum , momentaneo postpositum. Et ne dubites : unicō peccatō mortalī contrahi æternam poenam , imò unicā tantum delectatione morosa , circa objectum sub gravi peccato vetitum versanti ; hinc Seraphicus Doctor Tom. 7. compend. Theol. ait : *Venditio momentanea dat jus possidendi perpetuum , & vulneratio momentanea cicatricem infert perpetuam.* O Christiane ! si frequenter hæc in animo tuo volveres , utique non tam facile annutum præberes tentanti Diabolo , aut carnī , practicè agnoscens maximam illam differentiam , quæ datur inter momentaneum , quod delectat , & æternum , quod cruciat. Non divitiarum inordinatō affectu inductus haberes contra mandatum Dei diversa pondera in sacculo tuo v. 13 cap. citati. Sed erga omnes foret tibi mensura & modius equalis. Verbō & exemplō edificares Domum fratri tuo , virtutis semen excitandō illi. Offerres in debitam beneficiorum acceptorum memoriam Primitias frugum , ut jubet Deus cap. 26. v. 10. possesque contestari : te fecisse omnia , quæ Deus præceperit v. 15. cit. capit. Imò te *Sanctum esse Domini Dei tui* , v. 19. capit. ejusdem.

L 3

Conf-

N. 193. Considera 2. Cùm sacratissima Eucharistia per Antonomafiam passim vocetur *Sacramentum Altaris*, circa Altare verò Deus cap. 27. imperet; illud nullatenus exstrui debere ex lapidibus, quos ferrum tetigerit; ferrum autem sit belli rixarumque symbolum juxta communem DD. sententiam, hinc colligi: *Sacramentum istud à solis mansuetis & pacificis tractandum, sumendumque esse.* Erat ex celeberrimis Eucharistiae figuris una, de cœlis missum Manna; at constat, illud nunquam in castra & militum Tabernacula, sed extra cecidisse. si ergò figura Sacramenti Altaris militum castra adeò habuit exosa, longè verisimilius erit, figuratum discordias exhorrere. Quare Christus illud instituturus non Romam belligeram, sed Jerosolymam, *Visionem Pacis dictam*, præ omnibus elegit locis. Fuit adhæc non absque Mysterio ultima Cœna in Sion celebrata, de quo loco regius Vates prædixerat Psal. 73. *Factus est in pace locus ejus, & habitatio ejus in Sion, ibi confregit potentias arcuum, scutum gladium & bellum.* Angelicus Doctor p. 3. q. 73. a. 3. ad 3. Eucharistiam vocat *Sacramentum amoris & charitatis*, sicut Baptismum *Sacramentum fidei*, denominatione hâc non tantum desumptâ ab effectu, quem producit in animabus, eam dignè recipientibus, uniendô videlicet eas arctissimô vinculô amoris, sed præsupponendô charitatem, tanquam dispositionem sumè necessariam iis, qui hōc Eucharisticō refici volunt edulio. Quare diuinus animarum Sponsus ad se accessuros, amicos vocat Cant. 5. dicens: *Comedite amici, & bibite, q. d. illos solum ad corpus suum sumendum ut dignos hospites invitari, qui veram amicitiam charitatemque inter se & proximum soveant.* Sive attendamus ad species panis, sub quibus velatur Christus, sive ad materiam ejusdem panis, quem ad hoc Sacramentum elegit instituendum, aliud non denotatur, quâm charitatis & unitatis perfectio, ex multis enim granis quid aliud nisi panis unus efficitur, & ex multis acinis, nisi unum effluit vinum? in tantam namque unionem grana contrita, & confracta coēunt, ut unum ab alio discerni nequeat. Si ergo tam arcta surgit ex his materialibus rebus unio, quâm arctam putas requiri ab illis, qui veniunt, Eucharistiam requisita dispositione sumpturi? hinc Christiane, ut evadas in Altare, huic cœlesti Sacrificio excipiendo dignum, obsecunda verbis ipsius Christi, quibûs Matthæi 5. te admonet dicens: *Si offeras munus tuum ad Altare, & ibi recordatus fueris, quod frater tuus habet aliquid adversum te, relinque ibi munus tuum ante Altare, & vade prius reconciliari fratri*

fratri tuo. Longissimè à te absit, ut tantum quoad speciem extrinsecam redeas cum fratre ad concordiam, fovendò adhuc in mente simulacrum odii & vindictæ, propriâ authoritate proximo inferendas: sed quod peragis ore, peragas & mente. Eris hérkle aliás maledictus, si simulans pacem, confratrem tuum cācum errare feceris. v. 18. citati cap.

Doctrina 2.

Desumpta ex cap. 28. 29. & 30. lib. Deuteron. in quibus describitur Beneficium observantium, & maledictio transgredientium legem. Dei Beneficia, legis lenitas.

Considera 1. PLurimos Christianos haud aliter à peccando deterrei, N. 194. vel disponi ad pœnitendum, quam metu temporium pœnarum. Quo in passu sequuntur Hebræos, quibus capite 28. v. 22. cominatur Deus, dicendò: *Quid si audire nolueris vocem Domini, percutiet te Dominus egestate, febri &c.* Hoc ipsum proh dolor! hæreditate acquisivimus à protoparente nostro, de se Genes. 3. profitente: quod timuerit, sed non ea de causa timuerit Deum, quod per inobedientiam suam ei fuerit injurius, sed quod se aspicerit nudum, nudum planè non tantum vestibūs, sed omnibūs bonis, quibūs ante lapsū abundaverat. Genes. 4. Parentem secutus filius Cain eā solum de causa conqueritur, quod ejiciatur à facie terræ; quasi nihil formidinis sentiret ex tam formidabili scelere, in fratrem commisso. i Reg. 6. dicitur: luxisse Populum, eo quod Dominus percussisset plebem clade magna. Quasi verò post patrata crimina rideret adhuc, nil minus, quam de lacrymis cogitans: nisi tam rigidam divinæ Nemesis experiretur vindictam? Israélitæ non Ægyptum pertæsi, sed virgīs & compediibūs afflicti clamarunt ad Dominum, & filios Jacob tunc primū pœnituit barbari illius facti in Josephum exerciti, cum se ob illud agnoverunt, in extremas angustias redactos. Ita teste Olivā lib. 4. Stromatum: *raro displiceret, nisi strangulet crimen.* At raro non strangulabit, dum plerumque peccator pœna suæ proprius est author, dicente S. Scripturā cit. capit. v. 16. *Maledictus eris &c.* quæ verba inuant: peccatorem ipsō factō in caput suum provocare maledictionem, ociūs inferendam: sic enim Genes. 18. dicitur peccata Sodomorum clamorem in se ipsis habere, qui iram provocet Dei. *Quid querimur,* ait